

Αναστασία Σιώψη

Διαφοροποιήσεις της έννοιας του 'εθνικού' στην πορεία της νεοελληνικής έντεχνης μουσικής προς τη δόμηση 'εθνικής σχολής'.

Η έννοια του «εθνικού», ως προς το συνθετικό υλικό αλλά και ως προς την υποδοχή/πρόσληψη της μουσικής, βασίζεται σε μια χερντεριανή έννοια των φολκλόρ χαρακτηριστικών. Αυτή η έννοια φαίνεται κατά τον 19ο αιώνα σε έργα επτανησίων συνθετών ξεκινώντας από τον Νικόλαο Χαλικιόπουλο Μάντζαρο. Τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα αναπτύσσεται στην Ελλάδα μια θεωρία πάνω σε καθαρά ιδεολογικές βάσεις, σύμφωνα με την οποία ο πολιτισμός του Βυζαντίου είναι συνέχεια του αρχαιοελληνικού. Αντίστοιχα στη μουσική, υιοθετείται η ιδέα της συνέχειας από την αρχαία ελληνική μουσική προς τη δημοτική ελληνική μουσική. Κατά συνέπεια, προς τα τέλη του 19ου αιώνα «αναβαθμίζονται» ιδεολογικά το δημοτικό τραγούδι και οι βυζαντινοί ύμνοι. Πλέον θεωρούνται ότι μπορούν να συμβάλλουν ουσιαστικά στη δημιουργία ενός μουσικού ιδιώματος με «εθνικά» χαρακτηριστικά, αφού μπορούν να επιβεβαιώσουν τη συνεχόμενη πορεία της ελληνικής μουσικής δημιουργίας από τους αρχαίους χρόνους έως τη σύγχρονη εποχή.

Κεντρικό αίτημα της παρούσας ανακοίνωσης είναι να διερευνήσει τις διαφοροποιήσεις, ή εξέλιξη, της έννοιας του 'εθνικού' στη νεοελληνική έντεχνη μουσική, με επίκεντρο τους εκπροσώπους της 'εθνικής σχολής' Μανώλη Καλομοίρη και Γεώργιο Λαμπελέτ.

Η Αναστασία Σιώψη είναι Καθηγήτρια στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου με ειδικότητα «Αισθητική της Μουσικής». Επίσης, διδάσκει την «Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη», σπουδές στον «Ευρωπαϊκό Πολιτισμό», Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Οι κύριες ερευνητικές δραστηριότητές της, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, είναι κυρίως για τη γερμανική ρομαντική μουσική, ιδιαίτερα τα μουσικά δράματα του Ρίχαρντ Βάγκνερ, όπως επίσης και για τη νεοελληνική λόγια μουσική, ιδιαίτερα το έργο του Μανώλη Καλομοίρη και ζητήματα αισθητικά και ιδεολογικά της εποχής της Εθνικής Μουσικής Σχολής, τις Ελληνίδες συνθέτριες, καθώς και για τη μουσική σε μορφές αναβίωσης του αρχαίου ελληνικού δράματος στη νεότερη Ελλάδα.

Έχει συγγράψει τις μονογραφίες με τίτλους Τρία Δοκίμια για τον ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ (Αθήνα: Ελληνικές Μουσικολογικές Εκδόσεις 4, Μουσικός Εκδοτικός Οίκος Παπαγρηγορίου-Νάκας, 2003), Η Μουσική στην Ευρώπη του Δέκατου Ένατου Αιώνα, (Αθήνα: Εκδόσεις Γιώργος Δαρδανός (Gutenberg), 2005), Η νεοελληνική πολιτισμική φυσιognωμία μέσα από το ρόλο της μουσικής σε αναβιώσεις του αρχαίου δράματος (Μουσικές διαδρομές ως αντανάκλασεις της αρχαίας στη νεότερη Ελλάδα) (Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 2012) και 200 χρόνια από τη γέννηση του Ρίχαρντ Βάγκνερ (1813-1883): Δοκίμια για την αισθητική του

έργου του, Αθήνα: Ελληνικές Μουσικολογικές Εκδόσεις 16, Μουσικός Εκδοτικός Οίκος Παπαγρηγορίου-Νάκας, 2013).

Είναι συνεκδότρια του ηλεκτρονικού διεθνούς μουσικολογικού περιοδικού με τίτλο Ελληνικό Περιοδικό για τη Μουσική, την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό (*Hellenic Journal of Music, Education and Culture (HeJMEC)*), μαζί με τον prof. G. Welsh (Univ. of London), έκδοση Ένωσης Εκπαιδευτικών Μουσικής Αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΕΕΜΑΠΕ).

Είναι ιδρυτικό στέλεχος του Ελληνικού Μουσικολογικού Συλλόγου (έτος ίδρυσης 2011).